

Κυρίως λεκτική η ενδοσχολική βία στην Ελλάδα, σύμφωνα με έρευνα της VPRC

Τα Νέα 06/03/2012

Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ευρήματα έρευνας της VPRC για τη σχέση των νέων με τη βία, τα οποία παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της Ημέρας κατά της Σχολικής Βίας.

Οι μαθητές αποστρέφονται τη βία σε πολύ υψηλά ποσοστά: το 98% εκφράζουν την αποστροφή τους σε εκδηλώσεις βίας κατά ζώων συντροφιάς, 84% διαφωνούν με την άποψη ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η βία είναι δικαιολογημένη και 79% δηλώνουν ότι προτιμούν να εμπλέκονται σε διαφωνίες που έχουν βίαιη κατάληξη.

Ωστόσο, 7 στους 10 μαθητές και μαθήτριες δηλώνουν ότι έχουν παρατηρήσει στο σχολείο τους φαινόμενα βίας (73% στο Λύκειο).

Σε σχέση με τις υλικές καταστροφές, συχνότερα φαινόμενα αποτελούν οι καταστροφές διδακτικού υλικού (35%), οι εξοπλισμού (33%), κτιριακής υποδομής (27%) και ακολουθούν οι καταστροφές αντικειμένων ιδιοκτησίας μαθητών (20%), ενώ ερωτηματικά ως προς τις συνθήκες φύλαξης των σχολικών χώρων προκαλεί το γεγονός ότι 20% των ερωτηθέντων χαρακτηρίζουν συχνό φαινόμενο τις διαρρήξεις και κλοπές αντικειμένων.

Από την έρευνα προκύπτει ότι η ενδοσχολική βία στην Ελλάδα είναι κυρίως λεκτική, όπως τόνισε ο επίκουρος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και επιστημονικός σύμβουλος της VPRC, Χρ.Βερναρδάκης.

Υψηλά ποσοστά καταγράφηκαν σε περιστατικά χλευασμών και εξυβρίσεων (88%) και διάδοσης αρνητικών σχολίων ή φημών (67%). Μόλις 11%, ωστόσο, παραδέχονται ότι έχουν πρωταγωνιστήσει ως «θύτες» σε επεισόδιο ενδοσχολικής βίας.

Μέρος της έρευνας, που πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 700 μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το διάστημα 13-29 Φεβρουαρίου, ήταν αφιερωμένο στην καταγραφή των απόψεων των παιδιών για τη σχολική ζωή, περίπου ένας στους τρεις μαθητές και μαθήτριες δηλώνουν δυσαρεστημένοι από τη σχολική ζωή με τα μεγαλύτερα ποσοστά δυσαρέσκειας να καταγράφονται στα δημόσια σχολεία και στο Λύκειο.

Μαθητές και μαθήτριες εμφανίζονται, εξάλλου, εξαιρετικά ανήσυχoi για την επόμενη μέρα, καθώς 72% εκφράζουν αβεβαιότητα για το μέλλον τους, ενώ στο Λύκειο το ποσοστό αυτό φτάνει στο 83%.

Πάντως, τα αισθήματα δυσαρέσκειας για τη σχολική ζωή και η αβεβαιότητα για το μέλλον δεν εμποδίζει τα παιδιά να συμπαθούν στην πλειονότητά τους το σχολείο τοποθετώντας τη συμπάθειά τους στο 7,15 με άριστα το 10.

Στα κορίτσια ο μέσος όρος συμπάθειας είναι 7,44, ενώ στα αγόρια μειώνεται στο 6,85. Διαβάθμιση καταγράφεται και ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Στο Δημοτικό η συμπάθεια φτάνει το 8,52 για να πέσει στο 7,15 στο Γυμνάσιο και στο 6,84

στο Λύκειο.

Ικανοποιημένοι από τις σχολικές εγκαταστάσεις δηλώνει το 64%, ενώ οι μισοί μαθητές (50,9%) δεν ξεχωρίζουν περισσότερους από πέντε καθηγητές που να τους έχουν αφήσει καλές εντυπώσεις στη σχολική τους θητεία.

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτει ακόμη ότι σε σημαντικό ποσοστό των παιδιών παρατηρούνται φαινόμενα αδυναμίας διαχείρισης του θυμού τους στην καθημερινότητά τους.

Περίπου ένα στα δέκα παιδιά δηλώνει ότι τους συμβαίνει συχνά να χάνουν την ψυχραιμία τους ή να εκνευρίζονται εύκολα, ένα στα πέντε συγκρούονται σε αντίστοιχη συχνότητα με άτομα του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, 10% εκτονώνονται ξεσπώντας την οργή τους σε αντικείμενα και 5% τσακώνονται με φίλους.

Στον χαιρετισμό του, ο κ. Λοβέρδος τόνισε ότι η βία δεν είναι φαινόμενο της κρίσης. Πρόσθεσε, ωστόσο, ότι είναι ένα φαινόμενο που «συνεχώς παροξύνεται» και επισήμανε την ανάγκη αντιμετώπισής του με συντονισμένη προσπάθεια των υπουργείων Παιδείας και Υγείας, την οποία «δεν πρέπει να διακόψει η εκλογική διαδικασία».

Ο υπουργός Υγείας έκανε ιδιαίτερη αναφορά στα ψυχικά τραύματα που μπορεί να αφήσει σε ένα θύμα η βία: «Η γραφή είναι ανεξίτηλη, την κουβαλάς μέχρι να γεράσεις» τόνισε για να υπογραμμίσει: «Μάθαμε να συγχωρούμε και πολλές φορές να επικροτούμε τα φαινόμενα βίας».

Το γεγονός ότι η βία αυξάνεται όταν συνοδεύεται από μείωση της κοινωνικής ανοχής, επισήμανε και ο καθηγητής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και τέως πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Κλήμης Ναυρίδης, και σημείωσε ότι δεν πρέπει να ποινικοποιηθεί η σχολική ζωή με τον διαχωρισμό των μαθητών σε θύτες και θύματα.

«Το σχολείο είναι ένας χώρος όπου υπάρχει βία εξ' ορισμού, καθηγητές και μαθητές, δύσκολες μαθησιακές εμπειρίες» είπε. «Η τάξη πρέπει να είναι ένας χώρος όπου να

μπορούν να λέγονται πράγματα» πρόσθεσε και υπογράμμισε την ανάγκη να επικοινωνούν τα παιδιά τα προβλήματά τους στο σχολικό περιβάλλον.

«Όχι' στην ποινικοποίηση, 'ναι' στην πρόληψη» ήταν το μήνυμα του πρύτανη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Θοδωρή Παπαθεοδώρου, ο οποίος επισήμανε ότι η βία στα σχολεία υπάρχει από την αρχή της μαζικής εκπαίδευσης και ότι αποτελεί μορφή κοινωνικότητας.

«Στο ερώτημα 'γιατί υπάρχει βία', υπάρχει και ένα άλλο ερώτημα: 'γιατί να μην υπάρχει βία'» σημείωσε από την πλευρά του ο καθηγητής Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Αθανάσιος Γκότοβος, επισημαίνοντας ότι η απουσία βίας από έναν χώρο είναι επίτευγμα και προϊόν εκπαιδευτικών πρακτικών.

Μετά τις τοποθετήσεις των ειδικών, η ηθοποιός Ξένια Καλογεροπούλου, γνωστή για την αφοσίωσή της στο παιδικό θέατρο, διάβασε αποσπάσματα σχετικά με την παιδική βία από το βιβλίο Άγρια Παιδιά του Στίβεν Κέλμαν.

Ο χώρος του Ζαπείου γέμισε, ακολούθως, από τις φωνές τις παιδικής χορωδίας της Ελληνογερμανικής Αγωγής που ερμήνευσε το τραγούδι Φύγε Μακριά, ενώ σε μια συμβολική κίνηση, στο τέλος, οι μικροί μαθητές πέταξαν στον ουρανό τα μηνύματα που έστειλαν για την παιδική βία εκπρόσωποι των γραμμάτων και των τεχνών.

Το «παρών» στην εκδήλωση έδωσαν εικαστικοί, όπως ο Αλέκος Φασιανός, ο Δημήτρης Μυταράς και ο Γιάννης Βαρώτσος, συνθέτες όπως ο Διονύσης Σαββόπουλος, λογοτέχνες και πλήθος ηθοποιών, ενώ ο εθνικός παραμυθάς Ευγένιος Τριβιζάς προσέφερε ένα παραμύθι με θέμα την παιδική βία υπό τον τίτλο Το κουνέλι με το μαντολίνο.

ΣΧΕΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

Νεανική παραβατικότητα και σχολική βία

Πολυετείς επιστημονικές έρευνες απέδειξαν ότι οι οικογένειες, των νεαρών παραβατών έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Το ένα χαρακτηριστικό είναι, ότι συνήθως πρόκειται για φτωχές οικογένειες. Ωστόσο, δεν είναι μόνον η φτώχεια που προκαλεί την εγκληματικότητα. Πολύ συχνά η φτώχεια ωθεί τους νέους να ξεπεράσουν άλλους συνομηλικούς τους από εύπορες οικογένειες και να μεγαλουργήσουν.

Για να υπάρξει η πιθανότητα τέλεσης εγκληματικών πράξεων, πρέπει να υπάρξει ένας συνδυασμός φτώχειας, εγκληματικού παρελθόντος της ίδιας της οικογένειας και έλλειψης ελέγχου των γονέων προς το παιδί. Πρέπει, δηλαδή, να συμπέσουν ταυτόχρονα τρεις παράγοντες προκειμένου να υπάρξει σοβαρή πιθανότητα να εκδηλώσει κάποιος ανήλικος παραβατική συμπεριφορά.

Οι ανήλικοι με παραβατικό ιστορικό (π.χ. τέλεση κλοπών, πρόκληση επεισοδίων στα γήπεδα και φθοράς ξένης ιδιοκτησίας), παρουσιάζουν αντίστοιχα προβλήματα στην οικογένεια και το σχολείο, με αποτέλεσμα να καταφεύγουν σε παραβατικές ομάδες, προκειμένου να αναπληρώσουν εκεί την ανθρώπινη επικοινωνία και την αναγνώριση που τους λείπει.

Έχει αποδειχθεί ότι ο χαλαρός έλεγχος στο πλαίσιο της οικογένειας και η έλλειψη επικοινωνίας, ανάμεσα στον γονιό και στο παιδί, ευνοούν την παραβατικότητα. Εάν λείπει αυτό το στοιχείο της επικοινωνίας με τους γονείς, αντίστοιχα το παιδί αδιαφορεί για το σχολείο και εμπλέκεται σε ομάδες άλλων νεαρών, που μπορεί να εκδηλώσουν παραβατική συμπεριφορά.

Η εγκληματολογική έρευνα, αναφορικά με τους έφηβους παραβάτες στα σχολεία, έχει αποδείξει ότι πρόκειται κυρίως για αγόρια, μέσης ηλικίας. Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους εμφανίζεται γενικά να είναι αρκετά καλή, καθώς εργάζονται συνήθως και οι μητέρες τους, αλλά περιστασιακά και οι ίδιοι.

Οι παραβατικές παρέες των νέων σχολικής ηλικίας είναι σχετικά πολυμελείς και στελεχώνονται κυρίως με άτομα του ίδιου φύλου. Τα μέλη της παρέας προέρχονται κυρίως από το σχολείο, αλλά επίσης από τη γειτονιά, το χώρο εργασίας και τους τόπους νυκτερινής διασκέδασης. Στην παρέα μετέχουν συνήθως για να βρουν φίλους, χωρίς να έχουν συνήθως κάποιον αρχηγό ή ιεραρχική δομή, ώστε να μπορεί να γίνει λόγος για

«συμμορίες ανηλίκων».

Οι έφηβοι παραβάτες επιδίδονται συχνά σε αντισυμβατικές ενέργειες, όπως αγορά, πώληση και χρήση ναρκωτικών ουσιών, πρόκληση ζημιών σε σχολικό χώρο, κλοπές σε κατάστημα, επεισόδια στο γήπεδο, συμπλοκές με τρίτους, φθορές ξένης ιδιοκτησίας, κλοπές χρήσης ή εξαρτημάτων μεταφορικού μέσου, απειλές κατά συνομηλίκων, διαρρήξεις κατοικιών και αυτοκινήτων, πώληση κλοπιμαίων, κλπ.

Για να προληφθεί μια μελλοντική έξαρση της παραβατικότητας των ανηλίκων πρέπει -μεταξύ άλλων- να δοθούν περισσότερες ευκαιρίες στους νέους ανθρώπους, να επαναπροσδιορισθούν οι στόχοι της νέας γενιάς και να διασφαλισθούν τα μέσα για την επίτευξή τους, να μειωθεί η ανεργία, να ενσωματωθούν οι μειονοτικές ομάδες του πληθυσμού, να στηριχθούν οι θεσμοί της οικογένειας και του σχολείου και να οικοδομηθεί μια κοινωνία συνοχής και αλληλεγγύης. Μια δίκαιη και ανοιχτή κοινωνία για όλους.

Ο Άγγελος Τσιγκρής έχει διατελέσει εκπρόσωπος της χώρας μας στο Δίκτυο Πρόληψης της Εγκληματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Μόνιμη Αντιπροσωπία του ΟΗΕ για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη.

tovima.gr

ΣΧΕΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

Αυξάνεται η σχολική βία λόγω της κρίσης

Ημερησία
06/03/2012

Ενας στους 10 μαθητές έχει πέσει θύμα κάποιας μορφής βίας εντός του σχολείου

Της Χαράς Καλημέρη

Ανησυχητικές διαστάσεις λαμβάνει η σχολική βία τα τελευταία χρόνια, ενώ φαίνεται πως η οικονομική κρίση έχει οξύνει το φαινόμενο.

Ο ένας στους δέκα μαθητές έχει πέσει θύμα διαφόρων μορφών βίας στο σχολείο, ενώ οι μαθητές οι οποίοι ασκούν βία ξεπερνούν το 5% του συνόλου, με τα αγόρια να εμπλέκονται πιο συχνά (σε αναλογία 3 προς 1) σε σχέση με τα κορίτσια σε περιστατικά βίας στο σχολείο.

Χθες, η ηγεσία του υπουργείου Παιδείας ανακοίνωσε τις δράσεις που υλοποιούνται στα σχολεία κατά της σχολικής βίας σε συνεργασία με το «Δίκτυο για τη Βία στο Σχολείο».

Μάλιστα, στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, η σημερινή ημέρα καθιερώνεται ως Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας και στα σχολεία έχει σταλεί σχετική εγκύκλιος από το υπουργείο με δράσεις και εκδηλώσεις που μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Αλλαγές

«Σε περιόδους κρίσης, μεγάλων, βίαιων, απότομων και σε σύντομο χρονικό διάστημα αλλαγών, όπως αυτές που ζούμε σήμερα, καταγράφονται και αλλαγές συμπεριφοράς των πολιτών. Η βία στο σχολείο στιγματίζει όλη τη ζωή ενός παιδιού και έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις», ανέφερε η υπουργός Παιδείας Αννα Διαμαντοπούλου και πρόσθεσε: «Το υπουργείο αποφάσισε να οργανώσει, με θεσμικό τρόπο, την αντιμετώπιση του φαινομένου, μέσα από την αποτελεσματική συνεργασία του παιδιού, του γονιού και του εφήβου».

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των δράσεων του υπουργείου προβλέπεται η λειτουργία τηλεφωνικής συμβουλευτικής γραμμής υποστήριξης για εκπαιδευτικούς και γονείς, η δημιουργία κινητής μονάδας με εξειδικευμένους ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς οι οποίοι θα παρεμβαίνουν σε περιστατικά βίας και εκφοβισμού και η λειτουργία διαδικτυακής συμβουλευτικής υπηρεσίας υποστήριξης για εκπαιδευτικούς, παιδιά, εφήβους μαθητές και νέα άτομα.

Συντάχθηκε απο τον/την administrator

Τρίτη, 06 Μάρτιος 2012 21:06 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 06 Μάρτιος 2012 21:40

Πρόληψη

Επίσης, θα εφαρμοστεί ειδικό πρόγραμμα πρόληψης και αντιμετώπισης εκφοβισμού και βίας σε σχολεία που εντάσσονται σε Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, με πρώτη εφαρμογή στο σχολικό συγκρότημα της Γκράβας. Από την πλευρά του, ο ειδικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας Μιχάλης Κοντογιάννης ανέφερε ότι η τιμωρία δεν είναι ο σωστός τρόπος αντιμετώπισης περιστατικών ενδοσχολικής βίας.